

Γ΄ ΤΑΞΗ ΗΜΕΡΗΣΙΟΥ ΕΠΑ.Λ

ΜΑΘΗΜΑ ΕΙΔΙΚΟΤΗΤΑΣ

ΑΓΩΓΗ ΠΡΟΣΧΟΛΙΚΗΣ ΗΛΙΚΙΑΣ

ΑΠΑΝΤΗΣΕΙΣ

ΖΗΤΗΜΑ 1^ο

α) Ως αμφιπλευρικότητα ορίζουμε την ικανότητα ενός ατόμου να προκαλεί την ενεργοποίηση των δύο πλευρών του σώματός του με δυνατότητα επιλογής της μιας ή της άλλης πλευράς, γεγονός που του επιτρέπει να πετυχαίνει καλύτερες επιδόσεις.

Ως παιδαγωγικό υλικό μπορεί να ονομαστεί κάθε μορφή, μέσο και υλικό παιχνιδιού που βοηθάει το παιδί να εξελιχτεί μέσα από τη διαδικασία μάθησης.

Με τον όρο Ψυχοκινητική Αγωγή αναφερόμαστε στον πρωταρχικό ρόλο της σκόπιμης κινητικής συμπεριφοράς του σώματος του παιδιού που οδηγεί στην εξέλιξή του, η οποία προκαλείται, οργανώνεται και ελέγχεται από ψυχικούς μηχανισμούς (συναίσθημα), καλλιεργώντας την αρμονική και πλήρη ανάπτυξη του παιδιού.

β) Η βίωση του σωματικού σχήματος πραγματοποιείται από το παιδί,

- i. με την ελεύθερη και οργανωμένη κίνηση στον χώρο, δηλαδή να νιώθει κίνηση σε κάθε μέρος του σώματος και
- ii. με την απευθείας ή εκ των υστέρων μίμηση, δηλαδή με το να βλέπει το παιδί κάθε τομέα πάνω σ' ένα άλλο πρότυπο ή εικόνα.

ΖΗΤΗΜΑ 2^ο

Σκοπός του Προγράμματος Σπουδών για τα Μαθηματικά στην Προσχολική Εκπαίδευση είναι να υποβοηθήσει τα παιδιά μέσα από βιωματικές καταστάσεις να επεκτείνουν τις πρώτες μαθηματικές γνώσεις τους και να εφαρμόσουν οικείες μαθηματικές δομές σε νέα περιβάλλοντα. Να επεξεργάζονται και να αξιοποιούν νέα δεδομένα, να συγκρίνουν και να μετασχηματίζουν σχέσεις και διαδικασίες με τη δοκιμή και τον έλεγχο. Να επινοούν προβλήματα, ιδέες και ενδιαφέροντα και να αξιοποιούν τη σύγχρονη τεχνολογία.

Κατά τη διαδικασία επίλυσης προβλημάτων ομαδικά και ατομικά τα παιδιά αναπτύσσουν ειδικότερες ικανότητες, όπως να συγκρίνουν και να συσχετίζουν αντικείμενα, να αντιλαμβάνονται κάποιες ιδιότητες, σχέσεις και συνδυασμούς, να κατανοούν τη συνέπεια μικρών αριθμών, να μετρούν και να αναγνωρίζουν απλά σχήματα στο περιβάλλον.

ΖΗΤΗΜΑ 3^ο

α) Τα παιχνίδια αποκαλύπτουν αυτά τα μηνύματα που ο πολιτισμός έχει υποχρέωση να μας μεταδώσει. Ασκούν στο παιδί βαθιά επίδραση, προσδίδοντάς του βασικές δυνατότητες αφομοίωσης του πολιτισμού που ανήκει (κοινωνικοποιητικός ρόλος του παιχνιδιού).

Πολλοί ερευνητές, επίσης, υποστηρίζουν ότι το παιχνίδι αποτελεί προπαρασκευή για τη μελλοντική ζωή του ατόμου (προπαρασκευαστικός ρόλος του παιχνιδιού).

Σημαντικές ευκαιρίες για την εμπέδωση του κοινωνικοποιητικού και προπαρασκευαστικού ρόλου του παιχνιδιού, προσφέρουν τα παιχνίδια ρόλων που εντάσσονται στο θεατρικό παιχνίδι και στη δραματοποίηση. Στο πλαίσιο της δραματοποίησης το παιδί:

- «Βιώνει» τους κοινωνικούς ρόλους,
- μαθαίνει να υπακούει σε κανόνες,
- αφομοιώνει τα πρότυπα συμπεριφοράς των ενηλίκων – φορέων των ρόλων,
- ασκείται στη διαδικασία του κοινωνικού ελέγχου και στις καταστάσεις που δημιουργούνται κατά τη διαδικασία της αλληλεπίδρασης με τους άλλους (π.χ. κατάσταση συνεργασίας με τα παιδιά της ομάδας δραματοποίησης).

β) Η Προσχολική Αγωγή αποτελεί μέτρο κοινωνικής δικαιοσύνης, γιατί, εκτός από την κοινωνικοποίηση και την προώθηση για ανάπτυξη των δημιουργικών ικανοτήτων που προσφέρει στους μαθητές, αμβλύνει, προτού είναι πολύ αργά, τις διαφορές που δημιουργούνται από το κοινωνικοοικονομικό και πολιτιστικό περιβάλλον του παιδιού.

Η Προσχολική Αγωγή στηρίζεται και ενισχύεται από τον εμπλουτισμό του περιβάλλοντος (σχολικού, οικογενειακού κ.ά.) με ποικίλα ερεθίσματα. Είναι προφανές ότι τα παιδιά προέρχονται από διαφορετικές τάξεις κοινωνικές και έχουν διαφορετικές πολιτισμικές, κοινωνικές, οικονομικές και αξιολογικές καταβολές.

Οι πολιτιστικές διαφορές μεταξύ των διάφορων κοινωνικών ομάδων οδηγούν σε συγκριτικό πλαίσιο σε αυτό που ονομάζουμε πολιτιστική υστέρηση. Αυτό σημαίνει ότι κάποια παιδιά δεν έχουν πρόσβαση στα πολιτισμικά χαρακτηριστικά μιας κοινωνίας. Αν δεν επενεργήσει κάποιος ή κάτι αντισταθμιστικά, οι διαφορές θα εντείνονται με το χρόνο, με αποτέλεσμα την όξυνση οικονομικών και κοινωνικών ευκαιριών στο παρόν και το μέλλον. Είναι σίγουρο ότι, όσο πιο νωρίς ενεργήσει κάποιος, τόσο πιο εύκολα μπορεί το παιδί να ξεπεράσει αυτές τις διαφορές.

Η περίοδος ένταξης του παιδιού στην Προσχολική Αγωγή, συμπίπτει, κατά τον Πιαζέ, με την περίοδο της προσυλλογιστικής σκέψης. Αυτό σημαίνει ότι μεταβαίνουν από το πραξιακό στο νοητικό επίπεδο. Είναι η περίοδος κατά την οποία το παιδί μεταπλάθει το συγκεκριμένο εξωτερικό κόσμο σε πνευματικό κόσμο σκέψης. Προϊόν αυτής της λειτουργίας είναι ο σχηματισμός εννοιών.

Τα παιδιά μέσα από τις δραστηριότητές τους και τις εμπειρίες τους και γενικά μέσα από την αλληλεπίδραση με το περιβάλλον αποκτούν συνείδηση του εαυτού τους (αυτογνωσία, αυτοαντίληψη) και του περιβάλλοντός τους, διακρίνουν ότι στα πράγματα υπάρχουν διαφορές και ομοιότητες και σχηματίζουν έννοιες. Οι έννοιες αυτές λειτουργούν ως σύνδεσμοι ατόμου – περιβάλλοντος και αποτελούν ένα ισχυρότατο μέσο οργάνωσης των εμπειριών και προσαρμογής. Είναι οι γενικοί κανόνες στους οποίους μπορούν να οργανωθούν, να συγχωνευθούν και να ταξινομηθούν οι εμπειρίες των παιδιών, με τρόπο ώστε να μειώνουν την πολυπλοκότητα του περιβάλλοντος.

Το παιδί στην ηλικία αυτή αποκτά κοινωνική συνείδηση και τον αυτοέλεγχο που χρειάζεται για να γίνει υπεύθυνο μέλος της κοινότητας. Μαθαίνει να συμπεριφέρεται κατά τα πρότυπα της ομάδας, στην οποία ανήκει και στην οποία θα ζήσει και θα δράσει. Είναι σημαντικό, επομένως, να βιώσει στην Προσχολική Αγωγή τις απαραίτητες αρετές και τα βιώματα που θα το βοηθήσουν στην κοινωνικοποίησή του. Γίνεται, λοιπόν, αντιληπτός ο αντισταθμιστικός ρόλος της Προσχολικής Αγωγής για την κοινωνική και γνωστική ανάπτυξη του παιδιού με την εδραίωση εμπειριών.

Το σχολείο ως κοινωνικοποιητικός θεσμός οφείλει σε ορισμένα παιδιά που υστερούν σε σχέση με το πολιτισμικό και κοινωνικό πλαίσιο να ενεργεί αντισταθμιστικά. Ο ρόλος της Προσχολικής Αγωγής ιδιαίτερα σε σχέση με αυτό είναι σημαντικός. Οφείλει, δηλαδή, να ενεργεί έτσι ώστε το σημείο εκκίνησης της εκπαιδευτικής πορείας των παιδιών να είναι τέτοιο, ώστε να μην υπάρχουν βραδυπορούντες ή παιδιά με πλεονεκτήματα στην εκκίνηση.

Η αντισταθμιστική συμβολή της Προσχολικής Εκπαίδευσης πρέπει να λειτουργεί στο επίπεδο των τυπικών και στο επίπεδο των άτυπων γνώσεων. Ως τυπικές γνώσεις αναφέρονται οι γνώσεις που περιλαμβάνονται στο Αναλυτικό Πρόγραμμα της Προσχολικής Αγωγής. Ως άτυπες θεωρούνται οι κοινωνικές γνώσεις, δεξιότητες, στάσεις, αξίες και συμπεριφορές που δε διδάσκονται επίσημα, αλλά αποτελούν ουσιώδες και βασικό κομμάτι της Προσχολικής Αγωγής.

ΖΗΤΗΜΑ 4^ο

ΗΜΕΡΗΣΙΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΑΠΑΣΧΟΛΗΣΗΣ ΤΩΝ ΠΑΙΔΙΩΝ

Βρέφη ηλικίας 8 μηνών έως 1,5 ετών

ΩΡΑΡΙΟ	ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ
06.45 ή 7.00 – 9.00 π.μ.	<ul style="list-style-type: none"> ✓ Προσέλευση βρεφών – παδιών ✓ Ανάπαυση ✓ Ελεύθερη απασχόληση
09.00 π.μ. – 9.30 π.μ.	<ul style="list-style-type: none"> ✓ Πρόγευμα ✓ Ικανοποίηση ατομικών αναγκών

09.30 π.μ. – 12.00 μ.μ.	Ατομικά προγράμματα για την εξέλιξη του παιδιού στον κοινωνικό, συναισθηματικό, νοητικό και κινητικό τομέα και υποβοήθηση για την κατάκτηση αυτονομίας.
10.30 π.μ.	Δεκατιανό
12.00 π.μ. – 01.00 μ.μ.	Προετοιμασία – φαγητό
01.00 μ.μ. – 02.00 μ.μ.	Ελεύθερη απασχόληση και αποχώρηση των βρεφών τα οποία δεν θα κοιμηθούν στο χώρο του σταθμού
01.00 μ.μ. – 03.00 μ.μ.	Ανάπαυση - Ύπνος
03.00 μ.μ. – 03.30 μ.μ.	Απογευματινό φαγητό
03.30 μ.μ – 04.00 μ.μ.	Προετοιμασία για την αποχώρηση των βρεφών

Είναι το πρόγραμμα που ακολουθείται από την ώρα προσέλευσης των παιδιών στο χώρο του Βρεφονηπιακού σταθμού ως την ώρα αναχώρησής τους. Περιλαμβάνει την καθημερινή λειτουργία και οργάνωση του σταθμού, καθώς και τις δραστηριότητες ενασχόλησης των νηπίων. Προϋποθέτει την οργάνωση ενός πλούσιου σε ερεθίσματα περιβάλλοντος και τη χρησιμοποίηση κατάλληλου παιδαγωγικού υλικού, το οποίο εξασφαλίζει την αρμονική ψυχοπνευματική ανάπτυξη του παιδιού, ανάλογα με την ηλικία και τις ανάγκες του.

Το ημερήσιο πρόγραμμα είναι ελαστικό, ευέλικτο και εφευρητικό, τηρούνται όμως ορισμένα βασικά χρονικά σημεία (προσέλευση, αναχώρηση, ώρες φαγητού, διάλειμμα, ανάπαυση).